

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Dissapte 18 d' Agost de 1900

Núm. 3.643

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari i en las principals llibreries d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, l'itografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Redacció y Administració

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes Ptas. 1
en provincias trimestre 3'50
Extranjer y Ultramar 7
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

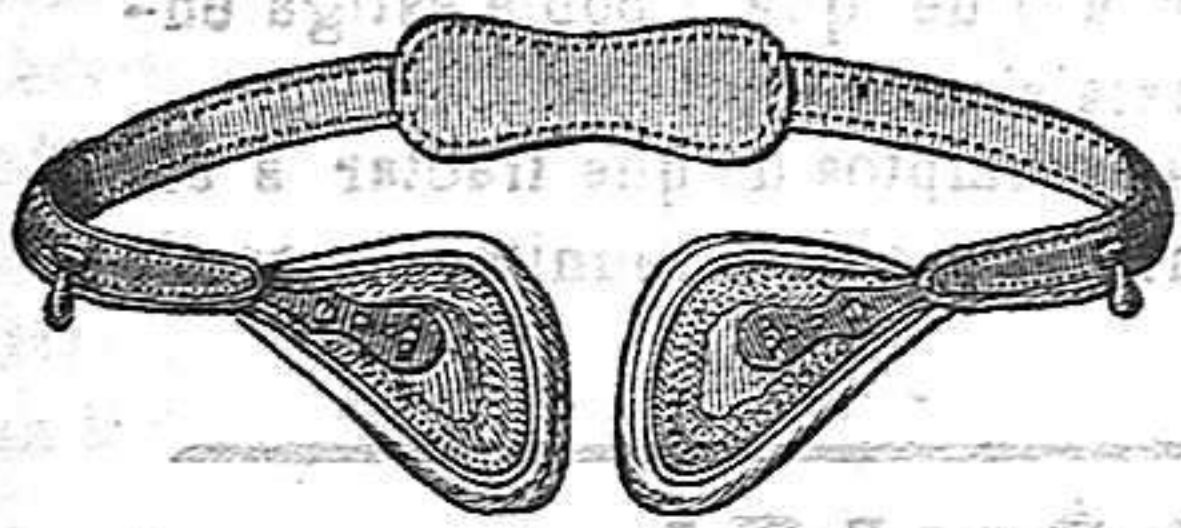
de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de.....

TOS

La que pága més contribució de la provincia.

IMPORTANTÍSSIM

als herniats (Trencats)

Lo que acredita á una casa de comers no son precisament las alabansas inusitadas ni 'l reclam de falsos remittits y certificats, medis molt empleats en las grans capitals; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los fets ab sa incontrastable elocuencia assentan las reputacions; per aixó aquesta casa s' enorgulleix d' haver fet de cada comprador un parroquí y de cada parroquí un propagandista entusiasta.

Son molts los que han acudit á consultarme creguts d' estar herniats (trencats) y fet lo regoneixement s' han convenut de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d' aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y 'ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantías que no olvida 'l públich.

Braguers de tota classe lo més práctic y modern pera la curació de las hernias

Especialitat en braguerets de cauchuc pera la completa y prompta curació dels tendres infants.

Elastichs omoplátics pera evitar lo carregament d' espatllas.

Faixas hipogástricas pera corritjar la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgia especialista en lo tractament de las hernias.

ESTABLIMENT LA CREU ROJA PLASSA DE PRIM.-REUS

L' ADVOCAT

D. RAMON VIDIELLA Y BALART

ha traslatat son despaig al pis primer de la casa número 1 (bis) de la Plassa de Sant Francesch, cantonada al carrer del mateix nom.

Secció doctrinal

L' us de las llenguas regionals en l' Administració de Justicia

En l' Estat espanyol hi ha designada com á llengua oficial la castellana, essent consideradas com á extra-oficials las llenguas que s' parlan en diferents regions (Catalunya, Valencia, Mallorca, Galicia, Provincias Bascas y Navarra) que forman part integrant de dit Estat. A 'n aquestas llenguas, avny regionals, cap valor se 'ls hi dona en lo món oficial; al contrari: están postergadas, y en certas épocas han sigut combatudas, ó millor, «perseguidas».

D' un quant temps á n' aquesta part, s' ha produhit entre 'ls naturals de ditas regions una forta reacció tendint á lograr que s' donguí cert caràcter d' oficialitat á sas llenguas respectives. A aixó tendeix la proposició presentada al Col·legi d' advocats d' aquesta ciutat. Que tal es son objecte ho demostrá son autor don Jaume Carner quan, al exposar las rahons en que s' fundava per apoyarla, no tan sols parlá de las de conveniencia, sinó que invocá «l dret dels naturals de las avans ditas regions á parlar sa llengua nativa», no tan sols en quant no sápigam la llengua oficial, sinó encara que la sápigam. Y ho demostraren també 'ls forts aplaudiments ab que foren rebuts lo discurs de dit senyor y 'ls dels altres companys que la defensaren ab iguals arguments, y 'l entusiasme ab que fou votada y aprobada per inmensa majoria, quasi per unanimitat, la proposició.

Ara bé: no tot ha d' ésser entusiasme; aixis es que crech arribada l' hora de fer l' examen de dita proposició, senyalant sos defectes. Com vaig dir en lo número 25 de «Jovenut», al explicar lo correput en la sessió del 26 de juliol, la proposició resulta incompleta y poch radical, dats l' esperit que la informa, lo fonament en que s' basa, y l' objecte que s' proposa.

En pocas paraulas probaré de demostrarho.

Diu la proposició en son paragraf (A) que s' treballi pera lograr «la reforma de la ley de Enjuiciamiento»

derecho que «por naturaleza» tienen de usar de sus respectivos idiomas los procesados, peritos, abogados y jurados en los juicios orales y por jurados... etcetra, etc. En ella s' regoneix y s' declara 'l dret dels naturals de las regions, que 'l tenen per naturalesa, á usar de sa parla en los judicis orals y per jurats. ¿Per qué, essent un dret que tenen per naturalesa, no se 'ls hi ha de regoneixe y declarar en quant se refereixi als judicis civils y en lo periodo d' instrucció dels mateixos judicis criminals? ¿Es tal volta que cambia la naturalesa del individu de las regions segons lo judici sia civil ó criminal, ó s' tracti del periodo d' instrucció ó del judici oral ó per jurats, fins al extrém de perdre un dret que té per naturalesa? ¿En qué s' varen fundar pera fer aytal distinció? Jo crech, per lo que vaig poder entendre, que va ser qüestió d' oportunisme, donchs suposavan que 'ls hi fora més fàcilment concedit lo que demanavan, tal com ho demanavan, que fentho més extensiu.

Que la proposició es incompleta, ilógica y poch radical, se pot demostrar apoyantse en los mateixos arguments que serviren pera defensarla.

Dos foren los arguments que s' aduhiren en defensa de la proposició: l' un en podrém dir de la «conveniencia»; l' altre, lo del «Dret Natural». Al exposar lo primer, deyan que haventhi com hi ha una infinitat de catalans, baschs, valencians, etc., que no saben lo castellá, se 'ls hi pot irrogar un perjudici immens ab que tinguin de declarar en idioma que no posseheixen y contestar á preguntas que no entenen, y si contestan en sa llengua no 'ls entenen los altres, los funcionarios; aixó en quant als processats y testimonis; y en quant als jurats, que no s' poden fer càrrech del judici no entenen l' idioma en que s' tramita; qu' ab més facilitat uns y altres s' explicarán en la llengua que parlan habitualment, que no en la que parlan per accident, no sent tan fàcil que s' preocupin y s' equivoquin valentse de la primera, com usant la segona. Aquest es, en sintesis, l' argument de «la conveniencia».

Realment, aquestas consideracions son certas, però no son suficientes pera ferne l' argument decisiu, lo fonamental. Hem de fer notar que, apoyantse en ell, los advocats sols deurien informar en sa llengua en

judicis per jurats, no en judicis orals, puig en aquests los qui deurian entendre 'l informe foran personas qu' entenen lo castellá, y casi may la llengua regional. A més, admétre com á principal ó fonamental, es admetre que 'l dia en que, sia pel motiu ó causa que s' vulgui, tots los individuos que forman part del Estat espanyol sabessin lo castellá, cosa possible, deixaria d' existir lo motiu en que s' fundaria 'l dret á parlar l' idioma patri que tenen los fills de las regions en que hi ha llengua propia; y aixó es indiscutible, al meu entendre. Además, ab tal fonament l' admissió de ditas llenguas en los tribunals deuria ser ab lo caràcter interl' ó tranzitori, ó sia fins que tots los individuos que forman part del Estat espanyol arribessin á saber l' idioma oficial.

Fins admetent aquest fonament, la proposició resulta incompleta, puig las mateixas rahons de «conveniencia» exigeixen que 'ls idiomas regionals s' usin en lo periodo d' instrucció en los judicis criminals, com també en los judicis civils. En efecte: lo sumari es la base del judici criminal; en la instrucció que fa 'l senyor jutje, ja directament, ja valentse del actuari, s' prenen declaracions als processats y als testimonis; cap disposició hi ha qu' obligui qu' aquestas se prengueren en castellá, y molt més zent los jutjes d' altres regions. ¿Cóm los entendrán los processats y testimonis que no sápigam l' idioma oficial? ¿Cóm los podrà entendre 'l jutje ó actuari (en son cas) que no sápigam l' idioma regional? ¿No es la proba, en los judicis criminals, especialment moral? ¿No es la principal proba la d' indicis? ¿No s' podrán trobar diferencias entre lo dit en catalá en lo judici oral ó per jurats, y lo fet en lo periodo de instrucció, que, segons la proposició, deuria ferse en l' idioma oficial?

Passant als judicis civils, molts dels que hán de compeixen en los jutjats, tant de la capital com dels districtes rurals, no saben expressarse, ni entendre las preguntas en castellá. Aixó ho hem vist tots los que hem exercit l' abogacia poch ó molt. De manera, que 'ls litigants poden dir cosas que no senten, ni creuen que se 'ls cridi á absoldre posicions, y lo mateix los hi passa als testimonis y perits, sent aixis que s' explicarian molt millor y ab més exactitut si poguessin contestar en sa llengua propia á preguntas fetas en la mateixa. Y dat aquest fonament, ¿per qué 'ls advocats han de poder informar en la llengua regional? Crech que ab aquestas consideracions se comprendrá lo incompleta que es la proposició que 'ns ocupa, molt més si s' tracta de fonamentarla en la conveniencia. No vull dir ab tot aixó que aquest argument sia despreciable, sinó que no s' pot considerar com á principal; tant sols com á secundari pera enrobustir lo fonamental.

L' altre argument en que s' apoyaren los defensors de la proposició, que s' deduix de la lletra d' ella, es lo verament principal, lo fonamental, com ja he indicat, tota vegada que fa remarcable «l dret de tot individu d' expressarse en sa llengua nativa», dret que, per mí arriba á convertirse en dever en molts cassos. Además, va ajudat aquest d' un fet, que es la major facilitat que té tothom d' exposar son pensament en paraulas directament en sa parla acostumada, sense necessitat de traduccions, ni dels equilibris mentals que té de fer pera explicarse en llengua extranya á sa naturalesa mal que sia imposada. (Y creguim, senyor Maynard, que aquell argument contrari que va insinuar al dir «Voe victis!», no té res de juridich, fi-

losófic, ni prático). A pesar de ser l'argument que he explicat lo que va servir de fonament a la proposició, los autors d'aquesta s van descuydar dels judicis civils y del período d'instrucció, y en veritat, no entench lo per qué, puig si l'individuo te dret a expressarse en sa llengua en lo judici oral ó per jurats, ¿com se li ha de negar aquest dret tractantse del mateix judici en son período preparatori, ó bé en lo cas que comparegui en un judici civil? Tal volta va ser un oblit dels autors de la proposició, puig en lo paragraf (B), al tractar de las reformas consecuenoia de la del paragraf (A), se demana que formin part en la Sala de las audiencias territorials de ditas regions un magistrat natural de las mateixas; lo qual no s'comprén si no volguessin per lo civil lo que demanan per lo criminal.

Tenim, donchs, que l'esperit de la proposició es jurídic, bo y lloable, mes ella en sa redacció resulta en desacert ab son esperit.

En quant a las incompatibilitats per la naixensa ó residencia, es molt just que s'demani la supressió. En primer lloch, es producte de la desconfiansa del Poder envers uns funcionarios, ja avans de ser nombrats; segón, perque no produheixen cap dels resultats que s'proposá l'autor de la llei, ja que es més fácil que'l funcionari s' deixi influhir pel cacich per medis extrany, en un país ahont está de pás, que no en lo que va neixer y resideix habitualment é hi té la familia, amichs y coneixensas; y tercer, perque fins perjudica al mateix funcionari, que deu viure poch temps en un país ahont no hi té tantas facilitats com en lo seu.

Jo crech que millor haguera sigut resumir lo paragraf (B) y (C) en un que demanés que tots los funcionarios de l'Administració de Justicia fossin, pera las esmentadas regions, naturals d'ellas, ó quan menos coneguessin son idioma y son Dret.

De tots modos, felicito al autor y firmants de la proposició, esperant que prompte'n vindrá una altra més completa y radical.

TRINITAT MONEGAL.

(De Joverntut).

Lo que costan las Clases passivas

Espanta'l creixement constant que desde fa anys experimenta'l capítol dels Pressupuestos generales

Després de la última guerra carlista, l'any 1876, costavan 43 milions y mitj de pessetas. Deu anys més tart, lo 1886, pujava la cantitat destinada a las pagas dels passius a 50 milions y mitj, ó sia un augment de 7 milions.

Examinant los Pressupostos dels anys següents, se veu augmentar cada any aquest capítol. Al 1896, aixó, es avans de las guerras colonials, importava 56 milions y mitj ó sia un augment de 6 milions comparat ab lo Pressupost del 1886 y de 13 milions més que en lo del 1876.

Desde'l 1896, la cantitat pressupostada pera las Clases passivas creix com l'escuma; al 1898, puja a 61 milions; en los Pressupostos del 1899 a 72 milions y últimament importa 77 milions de pessetas lo sosteniment dels passius civils y militars.

Comparant aquesta última xifra ab la del 1876, resulta un augment de 34 milions de pessetas, en aquest capítol en poch més de vint anys, y l'pitjor es que la tendencia es d'augmentar més encara; puig en tot aquest temps no s'ha donat may lo cas d'haver experimentat la més petita disminució.

Gastém avuy en pago de sous de personal inactiu, tres vegadas més que en marina, casi la meytat de lo que s'gasta en l'exércit, prop de la quarta part de lo que costan los interessos del Deute públich, sis vegadas més de lo que costa l'administració de Justicia, sis vegadas lo que s'emplea en l'instrucció pública, unas doze vegadas més de lo que s' destina a l'Agricultura, Industria y Comers y un ters més de lo que costan las obras públicas.

Aixó es senzillament monstruós, puig se comprén desseguida que'l capítol de Clases passivas, sumat als 440 ó 450 milions que s'necessitan pera atendre al pago del deute públich, consumeixen tots los recursos del Estat, y que per molt que creixin las rendas públicas, sempre donarén poch pera sostenir ab decencia ls capítols importantíssims d'Instrucció, Obras públicas, Agricultura, etc., etc., que son los més importants pera la vida del país.

Lo fabulós augment de las Clases passivas s'explica ten sols pel fet de que avuy lo tresor de la Peninsula tinga de pagar las pensions procedents de las perdudas colonias, puig desde'l 1876 al 1896 no havíam tingut cap pérdua territorial, ni cap guerra,

y ab tot, lo capítol del Pressupost destinat al pago de las Clases passivas havia sofert un augment de 16 milions de pessetas.

Un dels motius d'aquets aumentos té de buscarse en l'afany dels polítichs espanyols d'afavorir a's burócratas concedint cada dia, nous drets passius als empleats de tota categoria y a la movilitat dels mateixos empleats, lo que dona per resultat lo que tingan drets passius tres ó quatre personas diferentes, per haver ocupat totas ellas en diferentes épocas un mateix destí.

Que aixó no pot durar, qu'es precls posarhi remey en aquest creixement, es cosa que ho comprén tothom, fins los mateixos ministerials. Però, ab aixó passarà com ab tantas altrás cosas, que'l mal tots lo veuen y fins ne coneixen las causas, pero ningú fa res pera adobarho, y está clar, las cosas no s'aguantan solas, y menos quan están tan espatlladas. Cauhen per terra, y si un no se n'aparta, perilla que hi prengui mal.

La qüestió Xina

La nota culminant del dia en lo conflicte xino, lo dona un telégrama publicat per la «Independencia Belga».

Inlaterra no abdica fácilmente sos drets, y aprofitantse dels rezels que existeixen entre las nacions, treu forsas de sa propia flaqueza y no accepta sense reserves lo nombrament del generalíssim, quina acció vol quedí reduhida a un camp d'acció limitat per los interessos británichs.

Sa suposada unió ab los Estats Units, dona a Inglaterra una apariencia de forsa de la que no disposa; pero que li permeten fixar condicions tan inadmissibles com son las d'impedir que'l quartel general del exércit internacional s'estableixi a Shanghai, per lo que aquest fet pot influhir en mengua del prestigi británich en lo vall de Yang-Tse.

Difícil es la situació actual de la Gran Bretanya, y encarque la fortuna sembla haverse posat a son servey, no fora difícil que la diossa voluble y tornadissa li girés l'espatlla, convertint en tremenda cayguda lo terme final dels prodigiosos equilibris que la soberbia nació executa.

La actitud en que Inglaterra s'ha colocat podria ser l'origen de futurs y temibles conflictes; pero son massa praejichs los inoleas para no donarse perfecte compte dels perjudicis que podrian irrogarlos lo mantindres en actitud oposada a la adoptada per las demás potencias.

Per sa part, los russos, sense perjudici de demostrar més endevant la sinceritat de sos sentiments, oposats a tota idea de desmembració y reparto del Celest Imperi, han establert un govern provisional rús a Niow Chang, donant compte al cós consular del fet, sens dupte pera que no puguin dir demá las potencias que Russia ha obrat aisladament.

Lo drama xino se complica y es molt de témer que'l desenrotlo de sa acció exigeixi major escanari que'l gran territori del Imperi xino.

Sessió del Ajuntament

Comensá a la hora acostumada baix la presidencia del tinent d'Alcalde D. Emili Vallvé y ab assistencia dels regidors Srs. E. Navás, Jordana, Artés, Massó, Amar, Borrás, Vergés, Guasch y J. Navás.

Es aprobada l'acta de la Sessió anterior.

Los Butlletins Oficiais de la present setmana no contenen res d'interés per la Excm. Corporació Municipal.

Se llegeix una comunicació del Contador Municipal, dihent que en virtut de las irregularitats observadas en los llibres de la Administració de Consums, passara una visita setmanal a dits llibres a fi de que no s' repeteixin tals irregularitats aixís com proposa que en lloch de recullirse ls fondos dels impostos de Consums en la Administració de dit ram, los reculli'l depositari de fondos municipals.

Passá aquesta proposició a la Secció corresponent.

Lo Sr. Amar, diu, que tenint l'encàrrech la secció d'Hisenda de confeccionar los nous pressupostos, se troba ab l'inconvenient de que ab las novas disposicions del Govern, los gastos del Institut d'aquesta ciutat aumentan unas 20.000 pessetas anyals y creu que tractantse d'un assumpto tant capital com aquest, fora convenient cridar a algunes personas caracterizadas de la població a fi de acordar si l'Institut deu ó no suprimirse, ó be tractar si es ó no oportú demanar una subvenció al govern.

Lo Sr. Navás (J.), diu, que está conforme ab lo dit pel Sr. Amar, pero que en aquesta reunió se deu tindre per base que l'Institut no deu suprimirse.

Lo Sr. Guasch fa notar que si bé reportará un gasto de 20.000 pessetas més el any, en cambi obtindrà'l caràcter de Institut provincial y per consegüent aixó reportará notoris beneficis ja per las matrícules, títuls de batxillers que podran extendre y per altres conceptes.

Los Sers. Vergés y Borrás fan algunas consideracions sobre'l particular y per fi s'acordá que las Seccions de Hisenda é Instrucció, ordin a las personas que oreguin necessarias pera assessorarse.

Lo Sr. Amar, diu, en lo personal de Consums hi figuren 85 empleats que cobran mensualment 7.000 pessetas y per consegüent convindria estudiar la plantilla d'empleats.

A proposta del Sr. Artés s'acordá la adquisició de pedra pera la construcció de 4 passos adoquinats.

S'acordá excitar a la comissió que hi ha nombrada pera la reforma de las Ordenansas Municipals.

Lo Sr. Amar digné que un periódich local publicá la noticia de que molt prop d'aquesta ciutat hi ha un bon manantial d'aygua, y com siga que l'Ajuntament ha fet ja algunas gestions pera obtindre'l, s'acordá fer públich tot lo que s'ha proposat al propietari del mateix sobre'l particular a fi de que'l poble estiga enterat del assumpto. Aixís s'acordá.

Y no haventhi mes assumptos de que tractar s'acabá la sessió, quedant los regidors reunits en sessió secreta.

CRÓNICA

La segona denuncia de LO SOMATENT

Ahir a las onze del matí se personá'l Jutjat d'instrucció en lo local de la Redacció d'aquest diari, prenent declaració a nostre director respecte a si era éll l'autor de la poesia que ab la seva firma apareix en la edició del diumenge prop passat com a variant de la lletra dels «Segadors». En Ferré y Gendre no solament contestá afirmativament, sino que, interrogat per lo mateix Jutjat, se ratifica en tot lo que aquella poesia diu. Al cap de poch rato ingressava a la Presó d'aquest partit judicial.

Escampada la noticia nostre estimat amich y director comensá a rebre innumbrables y encoratjadoras visitas: representacions de la Associació y de la Liga Catalanista, casi tots los nostres correligionaris, las redaccions dels periódichs locals *La Autonomia*, *Diario de Reus* y *La Palma* y altrás personas de diferentes opinions políticas a tots los qui en nom d'aquesta Redacció y especialment en lo d'en Ferré y Gendre, coralmen remerciém, als uns per l'acte de solidaritat que han portat a cap y als altres per lo seu companyerisme y stencions que ns han dispensat y que en l'ànima agrahim, agrahiment que fem extensiu al digníssim Jefe de la Presó, D. Isidro Diaz, per las distincions que, sempre dintre'l seu deber, ha tingut pera'l qui, per estimar a Catalunya, hagut de tastar per primera vegada lo fel de la reclusió.

Las tropas que invadiren Catalunya després de la cayguda de Barcelona sot lo jou del primer Borbó sacrificaren a Bach de Roda, pero'l poble l'ha perpetuat ab aquella cansó popular que diu:

No'm maten per ser traïdor
ni tampoch per ser cap lladre
que'm matan perque he cridat
ique visca sempre la Patria!

A la partida de Sant Ramón, ahir a la matinada hi va caure un fort ruixat que deixá ben assehonada la terra. Aquí en aquest terme per núvols que passin cada dia, no deixan anar ni una gota d'aigua.

Ahir mateix un vent fort de llevant semblava que ns havia de portar la tant desitjada pluja, més a la tarde quedá lo cel net de núvols acabant lo dia ab una agradable temperatura.

En lo número 27 de la notable revista que s'publica a Barcelona per la casa Seguí, «El album Saló», s'estampa lo retrato de nostre benvolgut y anyorat company, lo mestre reussench, Joan Kaiser.

Ab lo propi número se reparteix una hermosa melodia pera cant y piano, que es degada a la inspiració del mateix mestre, al qui felicitem de tot cor.

Durant lo dia d'ahir, los vehins del carrer de Sant Llorens treballaren de bó y millor, en l'engalanament de son carrer al objecte de celebrar ab lluhiment la festa del barri, que tindrà lloch demá, una de las festes més simpáticas perque conservan encare un caracter propi y típic.

Segons noticias prendrán part en la festa las típicas Segristenas, a més de las grallas, músicas, cossos y demás números propis de tal festa.

Se troba entre nosaltres, lo distingit arquitecte y ferm company de causa D. Lluís Domenech y Montaner.

Desitjém que la seva estanoia en nostra ciutat li siga ben grata.

Demá, diumenge, festivat de Sant Magí, celebrará sa festa major la vehina ciutat de Tarragona, son molts los reussenchs, que per dit motiu passarán lo dia de demá á l'antiga ciutat catalana.

Als pobles del encontorn se comensa ja á recullir la cullita de la atmetlla y aquest hermós fruyt obté per ara uns preus que deixan ben satisfets als propietaris.

Hem rebut un programa elegantment imprés, del concert que demá diumenge se celebrará en lo «Prado Suburense» de Sitjes, pels joves y celebrats pianistas Arthur Marcet y Joaquim Nin.

Tallém d' un colega tarragoní: «Fa dos dias que l'abeurador de la plassa dels Infants está sech y 'ls carreters que van y venen de Reus censuran lo poch zel de las áutoritats locals y profereixen horribles blasfemias.

¿Además de corretgirse la falta d' aigua, no podría impedirse que 's treguessin botas y més botas d' aigua del citat abeurador?

Devém advertir també que la font de la indicada plassa tampoch raja.»

Ens ha visitat lo número 26 del notable quinzeneri «La Palma» que conté escullit y variat sumari, figuranti variis treballs dedicats á honrar la memoria del que fou nostre bon amich Hortensi Güell.

Segons llegim, dintre de poch apareixerá á Tarragona una nova publicació baix lo títol de «Nuevo Diario del Comercio» y que sustituirá al «Diario del Comercio» que actualment encare 's publica.

Durant las festas de Santa Tecla de Tarragona, actuará en lo teatro de la Rambla de San Carlos, una notable companyia d' ópera.

La arrendataria de contribucions d' aquesta provincia senyala los pobles, dias y horas en que per los respectius recaudadors se procedirá al cobro de las contribucions.

Lo Ministeri d' Instrucció pública y Bellas Arts anuncia las vacants en l' Institut d' aquesta ciutat las cátedras de fisiología y zoología, botánica, geología y mineralogía, dotada ab lo sou anyal de 3.000 pessetas, y la de matemáticas ab lo mateix sou, las quals deuen provehirse per concurs.

Diuen de Tortosa que l' Ebre segueix lo seu moviment de baixa, y que la navegació continua fentse ab facilitat, encara que haventse de disminuir los carregaments, pera que no encallin los barcos.

La Cambra de Comers de Barcelona s' ocuparà próximament de las reformas que en los cotxes de segona y tercera classe deuen reclamarse de las Companyias del Nort M. Z. A. (red catalana).

La «Gaceta» d' ans d' ahir publica una Real ordre annunciant los exercicis d' oposició á las cátedras d' Historia y Geografía polítich-descriptiva vacants en los instituts de segona ensenyansa de Barcelona, Burgos, Gerona y León.

Lo recaudat en lo dia de ahir en la Administració de consums per diferentes especies puja á la cantitat de 704'48 pessetas.

Sabém per conducte autorisat que hi ha molta animació en la montanya, tan espanyola com francesa, per la próxima peregrinació á Nuria.

Se sap ja de positiu que á ella assistirán lo cardinal bisbe de la Seo d' Urgell y 'ls bisbes de Vich, Solsona y Perpinyá, tots ells acompanyats de gran contingent de sos diocesans.

Los valors sostenen en general los preus aquets dias, havent millorat un poch l' interior.

Lo cambi internacional segueix també aixecantse, sens que 's vislumbri tendencia al descens.

Lo problema que entranya necessita estudiarse pera normalisar la situació, porque aquestas fluctuacions perjudican al comerç.

Lo número 27 del setmanari catalanista «Joven-tut» que sortí ahir conté 'l següent sumari:

«Las tres grandesas», per Pompeyus Gener.—«L' us de las llengües regionals en l' Administració de Justicia», per Trinitat Monegal.—«Fresca d' istiu», per Joan de la Creu Palmarols.—«La mort del número

25», per Joan Muns y Clape.—«Ser ó no sera», per Joan Oliva y Bridgman.—«Quan la Verge plora», per Joseph Mas y Casanoves.—«Los Aysouchos», per Emili Tintorer.—«Desde montanya», per Anton Basquets y Pouset.—«Desde París», per Arnau Martínez y Serriá.—«Novas».

¡Oh malalts que patiu!

Recobreu la alegrís, donchs en pochi dias recobreu la salut encarque s'ia 'l mal crónich de més de vint anys.

Pera més detalls llegeixis en 4.ª página **Miraculosos confits ó Injecció anti-venéreos y Roob anti-sifilitich COSTANZI**

Secció oficial

Registre civil

del dia 17 de Agost de 1900

Naixements

María Juan Ferrando, de Gregori y Claudia.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

María Capdevila Marca, 1 any, Miramar 31.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Santa Elena.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Demá á dos quarts de vuyt del matí tindrà lloch la Comunió general per las nillas de María Inmaculada y desseguida la visita á la Verge.

Sant de demá.—Sant Lluís.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 16

De Barcelons en 6 horas v. Anselmo, de 457 toneladas, ab tránzit, consignat als Srs. Fills de B. López. De Palomós, en 1 dia, l. Santa María, de 13 ts., en lastre, consignat á D. Anton Mariné. De Liorna, en 2 dias, v. inglés Mariner, de 884 toneladas, ab tránzit.

Despatxadas

Pera Bilbao y esc. v. Anselmo, ab efectes. Pera Torredembarra, l. Isabel, en lastre.

J. Marsans Rot

Representant, **Joaquim Sociats**

CARRER SANTA ANNA, 26.

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	72'75	Aduanas	
Amortizable 5 0/0		Norts	49'90
Colonial		Alicants	75'10
Cubas 1886	86'12	Orenses	23'60
Cubas 1890	72'	Obs. 6 Fransas	94'87
Filipinas		Id. 3 0/0 id.	52'50
Exterior París	71'92	Id. Almansa 3 0/0	

GIROS

París 29' Londres 32'48
Ordres de Bolsa pera Barcelons, Madrid y París.— Compra y venda al contat de tota classe de valors.— Descompte de cupons.— Compra de monedas d' or y bitllets de tots los paissos.— Giros sobre Barcelona y Madrid.

Bolsi de Reus

CARRER MONTEROLS, 27.

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir.

Interior	72'77	Cubas del 86	86'06
Colonial		Cubas del 90	71'93
Orenses	23'45	Amortizable	92'25
Norts	49'95	Ob. 5 pç Almansa	
Alicants	75'05	Id. 3 pç Fransas	52'62
Filipinas			

PARIS

MADRID

Exterior 71'90 Interior 72'85
GIROS

París 29' Londres 32'48
Se reben órdes pera operacions de Bolsa Compra y venda al contat de tota classe de valors cotizables de Bola. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paissos.

PASTILLAS # FONT

Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaína y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afonía y en general en las inflamaciones de la gola, etc.

Dipòsit general. **Farmacia de A. SERRA.—REUS.**

De venta en todas las bonas farmacias y principals droguerías.

Anuncis particulars

Colegi de 1.ª y 2.ª ensenyansa

Escola de Comers

DEL

INSTITUT DE REUS

Están obertas las matrículas para la segona ensenyansa, Teneduria de Llibres, Francés, Inglés, Italiá, Carre-ras Mercantils de Perit y Professor, tots los graus de la primera ensenyansa, Música, Dibuix y Gimnassia.

Nostra Escola de Comers es la única d' aquesta provincia, que per l' Excm. senyor Ministro d' Instrucció pública y Bellas Arts, te concedida comissió de exámenes de la Escola Oficial de Comers de Barcelona.

Pera todas las ensenyansas s' admeten alumnos interns, mitj pensionistas, encarregats y externs.

Pera més detalls dirigirse á la Secretaria del Colegi.
Lo Director,
JOSEPH OLLÉ.

AVIS

La Camiseria de **JOSEPH MARTO-RELL**, s'ha traslladat del Arrabal Santa Anna, núm. 10, al carrer de Monterols, núm. 40.

Gran novetat en corbateria, géneros de punt botons y gemelos para camisas.

Se confeccionan calsetets, camisas, colls y punys.

Especialtat en la mida

COLEGI DE 1.ª Y 2.ª ENSENYANSA

DE

NTRA. SRA. DE MISERICORDIA

DIRIGIT PER

D. Joseph Maria Domingo

Llicenciat en Ciencias

Reus.—Arrabal alt de Jesús, 44.—Reus.

Lo dia primer de Juny doná principi un curs preparatori para l' examen d' ingrés indispensable als que desitjin cursar lo Batxillerat.

Durant l' istiu continuarán obertas las classes de Párvuls, Elemental Superior y las especials para Senyoretas de 5 á 9 y de 12 á 1.

Lo dia 15 del próxim Setembre s' obrirá la matrícula para las classes de 2.ª ensenyansa, comers, dibuix, pintura, gimnassia, solfeig y música vocal é instrumental; todas á carrech de reputats Professors.

Existeix també en lo Colegi la Sucursal del Seminari de Tarragona.

Director espiritual lo Rvmt. D. Pau Cesari.

Professor de Religió lo Rvmt. D. Joan Rius.

Los resultats en la ensenyansa son positius, la educació cristiana y 'l tracte ab los pensionistas es de familia, procurantlosi una alimentació abundant y nutritiva.

S' admeten pensionistas, mitj-pensionistas y externs.

Reus 27 de Maig de 1900.

Telégramas

Madrid 17.

Los despatxos oficials de Bilbao donen compte de que aquet matí, á dos quarts de deu, ha desembarcat la familia Real y tota la comitiva, dirigintse á oír misa al Santuario de Begonya.

Afegeix que decididament lo senyor Dato seguirá son viatge ab los Reys.

En prova d' aixó que avuy s' ha demanat la «balija» pel ministeri á Gijón.

—Bilbao.—Al Círcul Biscaitarra hi va haver qüestions sobre la manera de guarnir la fatxada.

La Junta directiva va acordar posar domassos al balcó ab los esouts de las regions y la bandera biscaitarra.

Alguns socis van protestar, però com que 'ls individuos de la Junta van sostenir l' acort pres al matí, los socis que van protestar se van donar de baixa.

París, 17.

Ab fetxa del 14 telegrafian de Tien-Tsin, que 'ls aliats s' han apoderat de Tuhang-Gi-anan, sofrint escassas pérdnas.

Los xinos que guarnian la plassa s' han retirat cap á Tung-Xen y Pekin, deixant al llech del combat 500 morts.

Imp. C. Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.

MIRACULOSOS CONFITS COSTANZI

0 INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH

No pocs envejosos sufren grandement per lo favor cada dia més creixent que mereixen del públich de tolas nacions, los Re-meys Costanzi, que han curat mils de malalts de venéreo y sífilis encare sent sos mals crónichs de més de 20 anys.

A. SALVATI COSTANZI
Carrer Diputació, 435.
Barcelona.

Dits medicaments son d'efecte tan maravellós pera 'ls estre-nyiments uretrals, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evi-tant además las perillosas candellillas. En dos ó tres dias será ra-dicalment curada la purgació recent y en cinch ó sis dias la crónica y gota militar. Inmillorable pera las úlceras y flujó blanc de las donas, arenillas y catarros de la ve-jiga, escozores uretrales, calculs, retencions d'orina y demás infeccions genito urinarias y especialment la sífilis encare que sea hereditaria. Pera la curació de la sífilis, lo Roob ha donat probas patents d'una superioritat incontestable sobre tots los antisifilitichs fins ara coneguts; perque es l'únic que no conté lodure de Potasio ni cap sustancia Mercurial. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarrestar los efectos de tals sustancias, tan desastrosos pera la salut, ja que com es sabut causan malalties no molt fáciles de curar. Lo Roob te además la ventatja de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als increídols se 'ls hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l'inventor. Carrer Diputació, 435, Barcelona.— Preu de la Injecció Costanzi, pessetas 4. Preu dels Confits antivenéreos pera quins no vulguin usar inyeccions, pesseta 5. Roob antisifilitich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas 1'00. Dits medicaments están de venta en tolas las Far-macias. A Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Droguería de D. Francisco Freixa Plassa de Prim, 11.

Interessant als viticultors CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR
DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acullida que ha merecut la primera edició d' aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma catalá, tota vegada que s' vege agotada en un breu espay de temps, la Redacció de «El Labriego» cregué convenient procedir á sa reimpressió al castellá, deguda-ment aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volumen en 8.º major de 40 págines y s' ven al preu de 6 rals l' exemplar en aquesta impremta.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUÏSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Agost de 1900

Linea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortiran de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y rápids vapors francesos

lo dia 11 de Septiembre lo vapor «Alsace»

lo dia 21 de Agost lo vapor «France»

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo dia 27 d' Agost lo grandió y acreditat vapor francés

BITHYNIE

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelons.

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se 'n venen en la impremta d' aquest diari.

Ferrocarril economic de Reus á Salou

Servey de trens

que regirá desde 'l 1 de Juliol de 1890.

SORTIDAS DE REUS

A las	4'10
»	5'45
»	7'20
»	8'09
»	9'00
»	10'48
A las	12'35
»	2'32
»	3'14
»	3'56
»	4'38
»	5'20
»	6'02
»	6'44
»	7'24

SORTIDAS DE SALOU

A las	4'56	matí
»	6'30	»
»	7'21	»
»	8'10	»
»	10'01	»
»	10'49	»
A las	2'33	tarde
»	3'15	»
»	3'57	»
»	4'39	»
»	5'21	»
»	6'03	»
»	6'45	»
A las	7'25	nit
»	8'15	»

Servey de trens combinats desde la Clo-sa de Mestres á la estació.

SORTIDAS DE LA CLOSA DE MESTRES

Matí: 5'40, 7'12, 8'00, 8'45, 10'40.

Tarde: 12'30, 2'15, 3'10, 3'52, 4'34, 5'16, 5'58, 6'40, 7'20.

Lo tren que surt de Reus á las 4'10 del matí y 'l que surt de Salou á las 8'15 de la nit no tenen enllàs ab lo tranvía.

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

SORTIDA

4'49 m.
5'45 m.
8'44 m.
11'02 t.
5'23 t.

fren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	7'54 m.
tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.....	7'01 m.
tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	12'31 t.
tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1'53 t.
tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	8'48 n.

ARRIBADA

De Reus á Mora

SORTIDA

7'01 m.
11'26 t.
3'28 t.
7'03 n.
9'23 n.

tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	9'49 m.
tren correo ab cotxes de 4.ª 2.ª y 3.ª classe	3'14 t.
tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	6'29 t.
tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	10'06 n.
tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.....	10'31 n.

ARRIBADA

De Reus á Barcelona

SORTIDA

4'43 m.
4'43 m.
7'09 m.
1'01 t.
1'59 t.
6'35 t.

tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)	8'22 m.
tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	9'44 m.
tren exprés ab cotxes de primera classe.....	9'21 m.
tren de mercancías ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	7'34 n.
tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe.....	5'08 t.
tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2).....	10'13 n.

ARRIBADA

De Barcelona á Reus

SORTIDA

5'25 m.
9'51 m.
11'45 m.
1'55 t.
7'02 t.

tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (8)	10'17 m.
tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1'01 t.
tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6'35 t.
tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	5'31 t.
tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.....	9'45 n.

ARRIBADA

Reus 1 de Juliol de 1899.

Publicacions regionalistas que 's røben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya; «Diari de Catalunya», «Joventut», setmanari; «L' Art del Pagès», quizenari; «Lo Teatro Regional», setmanari; «Lo Teato Catalá» setmanari, tots de Barcelona.—«La Ven del Ampurdá», setma-nari, de Figueras.—«La Ven de Montserrat», setmanari, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari, de Blanes.—«L' Oloti», setmanari, y «Sançh Nova», de Olot.—«Lo Geronés», setmanari, de Girona.—«La Ven del Vallés» setmanari, de Granollers.—«Lo Vendrellench», setmanari, del Vendrell.—«Lo Camp de Ta-rragona», setmanari, de Tarragona.—«Lá Ven de Tortosa», setmanari, de Tortosa.—«La Revista Gallega», setmanari de Coruña (Galicia).—«Euskalduna», setma-nari de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalupe», de Alcañiz y «El Compromiso» de Caspe (Aragó).